

DARIJA JURKO, prva kapetanica bojnog broda u Oružanim snagama RH: Karijera za primjer budućim časnicima i časnicama HRM

MORSKE PRIČE

Godine 2022. u povodu obilježavanja Dana Hrvatskog vojnog učilišta 20. prosinca, predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović u ulozi vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga RH promaknuo je kapetanicu fregate Dariju Jurko. Tim je unaprjeđenjem Darija Jurko rođena Gvozdenčević, postala prva kapetanica bojnog broda u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Odlazak u Annapolis

Darija Gvozdenčević rođena je 1975. godine u Zagrebu. Nakon tri godine studija na zagrebačkom Fakultetu za elektrotehniku i računarstvo (FER-u), godine 1996. odlučila je otići u SAD da nastavi školovanje na United States Naval Academy u Annapolisu, u državi Maryland. U tadašnjem vojnom glasilu "Velebit" Ministarstvo obrane tek formirane, mlade države Hrvatske objavilo je natječaj za vojno obrazovanje u Americi, uz očekivanje povratka i nastavka izobrazbe, to jest profesionalnog vojnog djelovanja u Hrvatskoj. Odmah ju je to privuklo, i to baš mornaričko usmjerenje.

Prvakinja u umjetničkom plivanju

Očito je more, odnosno voda bio njen bliski element, jer se kao srednjoškolka bavila sinkroniziranim umjetničkim plivanjem. To je vrlo zahtjevan sport, jer se traži snaga, odlična plivačka tehnika, fleksibilnost kao i osjećaj za ritam i prostor. Budući da se neke od figura izvode s glavom pod vodom, potrebna je i sposobnost dužeg zadržavanja daha. Upravo u tom izuzetnom sportu, koji je od Olimpijskih igara u Los Angelesu 1984. godine postao i olimpijska disciplina, mlada sportašica Darija Gvozdenčević bila je višestruka državna prvakinja:

„Taj je sport naizgled gracilan i lepršav, no zapravo težak i zahtijeva pravi vojnički dril po pitanju discipline, stila života, spavanja, prehrane, teških treninga... I pokazao se kao izvrsna podloga za moj budući životni poziv jer me zarana oblikovao, naučio samoodricanju i naporu“, izjavit će kasnije.

Na topovnjači „Kralj Dmitar Zvonimir“

Jednakim marom Darija Gvozdenčević završila je i Američku mornaričku akademiju – bila je među najboljih 10 posto studenata u klasi. Odnosno, od 1000 kadeta koji su te godine diplomirali ona je bila 60-ta. Najboljih 10% imalo je i tu čast da im je diplome uručio predsjednik SAD-a Georg Bush ml. Nakon četiri godine školovanja na ovom, jednom od najstarijih i najprestižnijih mornaričkih učilišta na svijetu, stekla je zvanje diplomiranog inženjera elektrotehnike.

Darija Jurko četiri godine se školovala na američkoj vojnoj akademiji / Izvor: Screenshot HRT

Darija Jurko s predsjednikom SAD-a Georgom Bushom ml. koji joj je predao diplomu kao jednoj od 10% najboljih diplomanata / Izvor: Screenshot HRT

Vratila se u Hrvatsku i postala djelatna vojna osoba u Hrvatskoj ratnoj mornarici. U HRM-u će potom završiti temeljnu i naprednu časničku školu, ispit za samostalno obnašanje dužnosti zapovjednice oružnog broskog odreda na raketnoj topovnjači, te Vojno-diplomatsku školu u Zagrebu.

Darija Jurko ispred topovnjače Kralj Dmitar Zvonimir / Izvor: Screenshot HRT

Obnašat će i dužnost zapovjednice oružnog broskog odreda na tada novoj raketnoj topovnjači „Kralj Dmitar Zvonimir“. Također je bila časnica za međunarodnu vojnu suradnju u Odjelu za međunarodne odnose zapovjedništva HRM, istodobno i kao časnica za NATO i PfP (Partnership for Peace – Partnerstvo za mir) u istom Odjelu zapovjedništva HRM. Nastavila se aktivno baviti sportom, pa tako u njenom portfoliju Ministarstva obrane RH također stoji da je Darija Jurko bila natjecateljica za Hrvatsku ratnu mornaricu u mornaričkom petoboju, golfu i plivanju, gdje je ostvarila vrhunske rezultate.

Protiv pirata u Somaliji

Darija Jurko bila je i prva časnica Hrvatske ratne mornarice koja je u veljači 2011. godine, tada još kao poručnica bojnog broda, sudjelovala u pomorskoj operaciji EU NAVFOR „ATALANTA“ Somalia, u borbi protiv agresije pirata koji su u Adenskom zaljevu otimali teretne brodove i tankere, te za kidnapirane članove posade tražili visoke otkupnine. Godine 2014. HTV je snimila dokumentarni film pod nazivom – Kad žena kaže ‘pozor’ o ženama u vojnoj službi! Jedna od tri predstavljene žene u tom dokumentarcu bila je i Darija Jurko. Govorila je o tome da je na samom početku njene karijere doživljavala otpor tome da kao žena bude raspoređena na brod, ali smatra da je to postala stvar prošlosti: „Prije se govorilo da je žena na brodu nesreća, ali sada imamo puno žena u mornarici. Nikada nisam osjetila predrasude, vremena se mijenjaju!“, rekla je tada...

Prelazak u Hrvatsko vojno učilište

Posljednjih nekoliko godina, kapetanica bojnog broda Jurko je iz Hrvatske ratne mornarice prešla na Hrvatsko vojno učilište. Naime, studij Vojnog pomorstva što ga zajednički provode Sveučilište u Splitu i Hrvatsko vojno učilište dr. Franjo Tuđman u Zagrebu školuje mlade časnike i časnice Hrvatske vojske i MUP-a. Ovaj studij posebno je privlačan i zato što mladi pomorci nakon završetka dobiju “brevete” koji vrijede i u civilnom pomorstvu. Kadeti imaju na mjestu studiranja u Ratnoj luci Lora osiguran smještaj i hranu, te dobivaju i stipendiju. Nastupno predavanje za izbor u nastavno zvanje predavač u znanstvenom području tehničkih znanosti, znanstveno polje elektrotehnika održala je u listopadu 2020. u vojarni “Admiral flote Sveto Letica – Barba” na temu “Zamjetljivost broda”.

Nedavno je, u sklopu međunarodnog programa kapetanica bojnog broda, Darija Jurko sudjelovala s još 42 časnika ratnih mornarica iz cijelog svijeta u ratnoj školi američke mornarice na jednogodišnje školovanje u SAD da bi stekla i diplomu ratne škole američke mornarice (Naval War College).

Darija Jurko (u donjem redu, druga s desna) u Američkoj ratnoj školi / Izvor: presnimka iz Hrvatskog kadeta

To je ujedno vrhunac vojne izobrazbe u vojnoj mornarici. Preostaje joj još iz civilnog studija elektrotehnike da doktorira na FESB-u, a u vojnom napredovanju još stoji sam vrh – čin admiralice. Za polaznike ratne škole američke mornarice osmišljen je i dodatni program kroz koji će upoznati različitosti američkog društva, vladine institucije, pravni sustav, novinarstvo i utjecaj medija na društvo, te način upravljanja u velikim vojnim kompleksima i industrijskim korporacijama.

Nakon povratka sa školovanja u srpnju, kapetanica Jurko je prema vlastitoj želji nastavila raditi kao predavač na studiju Vojnog pomorstva, jer joj je, kako kaže želja da svojim znanjem i iskustvom pridonosi razvoju budućih časnika Hrvatske ratne mornarice.

*Naslovnica vodiča kroz studij
Vojno pomorstvo na kojem
Darija Jurko radi kao
predavač*

„Razvijati mlade ljude i usmjeravati ih u profesionalnom smislu izrazito je zahtjevna zadaća ako želimo imati educirane i odgovorne časnike koji će razmišljati kritički te donositi odluke temeljene na znanju i sposobnostima koje su razvijali tijekom školovanja”, rekla je kapetanica Jurko za Kadetski list MORH-a.

A budući da je i sama bila kadet na američkoj akademiji, smatra da bi bilo dobro proširiti suradnju vojnih studijskih programa s programima stranih vojnih škola, kako bi se kadeti mogli iz prve ruke upoznati način života i rada stranih kadeta. I kaže se da kod kadeta treba razvijati sposobnost rada u međunarodnom okružju, bilo da se radi o NATO zapovjedništvu, nekoj međunarodnoj vojnoj operaciji ili međunarodnoj vojnoj vježbi.

*Daria Jurko snimljena ljetos
po povratku iz ratne škole
američke mornarice / Izvor:
presnimka, Hrvatski kadet*

Američka ratna škola i doktorat elektrotehnike

Istodobno s razvijanjem karijere u mornarici, tekao je i njen privatni život. Njezin bračni drug je kolega iz vojnog sustava, što je i najlogičnije obzirom na sužene društvene kontakte i specifičnosti vojnog poziva koji je pun dežurstava i odsustava. Suprug će kasnije preći u civilni sektor, ali i dalje će joj pružati veliku podršku u njenom vojnom pozivu i razvoju. Rodila im se i kćerka, kojoj mama Darija posvećuje sve svoje slobodno vrijeme.

Naslovna fotografija: Darija Jurko / Preneseno iz Hrvatskog kadeta

Ovaj tekst je dio projekta ‘Žena na brodu: od prokletnice do legendarne kapetanice’, a objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva.

ŽENA NA BRODU: Od zlokobnice kojoj nije mjesto na brodu do gusarske kapetanice

Marija Grčić Sultanija, prva hrvatska žena-mornar plovila je odjevena kao muškarac

Sava i Jolanda: Našim prvim pomorskim časnicama uredbom je 1953. zabranjen rad na brodovima

Renata Horvat, prva Hrvatica i pripadnica slavenskoga roda i naroda koja je sportskom jedrilicom kao mornar oplovila svijet

ALENKA ALUJEVIĆ: Supruga, majka, domaćica, regatna jedriličarka i osebujna charter skiperica

Ariana Percan, profesionalna ribarica iz Raklja: “Bavit ću se ribolovom sve dok ima ribe”

